

Valtuustoaloite: Työikäisten muistisairaiden palvelujen kehittäminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

*Kenen tekemä aloite ?
- Vastusta*

Muistisairaudet eivät kosketa vain ikääntyneitä, vaan myös työikäisiä. Vuosittain muistisairauteen sairastuu noin 600 työikäistä (alle 65 v.) Tutkimusten mukaan työikäisiä muistisairaita on Suomessa eri lähteistä vaihdellen 2700 (Kruger J. ym 2024)- 8100 (Roitto H-M ym. 2024). Yleisin on Alzheimerin tauti.

Työikäisenä sairastuminen vaikuttaa laajasti koko perheen arkeen, työelämään ja toimeentuloon. Nykyinen palvelujärjestelmä on kuitenkin rakennettu pääosin ikäihmisten tarpeisiin, eikä se riittävästi huomioi työikäisten muistisairaiden erityistilannetta.

Työikäisillä muistisairailla on erityispiirteitä, jotka poikkeavat ikääntyneistä. Esimerkiksi hyvä fyysinen kunto, kyky jatkaa harrastuksia ja oman ikäryhmän luonteenomaiset kiinnostuksen kohteet esim. harrastusten ja kulttuurin osalta.

Työikäinen muistisairas asuu yleensä kotona useita vuosia puolison/kumppanin kanssa. Muistisairaalle voidaan järjestää kuntoutusta ja tarjota erilaisia tukitoimia kotiin. Lyhyt- ja pitkäaikaishoitoon siirtymisen tarpeeseen johtaa sairauden nopea eteneminen, avuntarpeen lisääntyminen, turvattomuus, heikentynyt liikkumiskyky tai alentunut kyky/kyvyttömyys huolehtia henkilökohtaisesta hygieniasta. Oleellisia tekijöitä voivat lisäksi olla myös perheen sisäiset suhteet, omaishoitajuuden rajalliset mahdollisuudet ja omaishoitajan omaan terveydentilaan liittyvät haasteet muistisairaahan sairauden edetessä.

Työikäiset muistisairaavat ohjautuvat usein samoihin palveluihin kuin iäkkäämmät asiakkaat. Tarjolla oleva päivätoiminta, kuntoutus ja asumispalvelut eivät kaikilta osin vastaa työikäisten tarpeita.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen alueelta eikä juuri koko Itä/Keski- Suomen alueelta ei tällä hetkellä löydy erityisesti työikäisille muistisairaille suunnattuja pitkäaikaishoidon asumisen ratkaisuja julkisten palveluiden tuottamana eikä tarjontaa juuri ole yksityiselläkään sektorilla.

Kuten muissakin pitkäaikaishoidon ratkaisuissa, myös muistisairaille ja heidän perheilleen sekä muille läheisille olisi oleellisen tärkeää, että hoitopaikka olisi kohtuullisen lähellä asuinseutuun nähden.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Pohjois-Savon hyvinvointialue ryhtyy toimenpiteisiin työikäisten muistisairaiden ja heidän perheidensä palvelujen kehittämiseksi.

2

Kehittämistyössä tulee erityisesti:

- parantaa perheiden ja läheisten saamaa tukea, luoda selkeät palvelu- ja hoitopolut
- kehittää työikäisille soveltuvaa päivä- ja ryhmätoimintaa
- arvioida työikäisille soveltuvien asumisratkaisujen tarjontaa ja riittävyyttä alueellisesti

Palvelujen kehittäminen parantaa sairastuneiden ja heidän perheidensä arkea sekä tukee toimintakyvyn ja ikäryhmätyypillisen elämisen mahdollisuuksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että hyvinvointialue käynnistää valmistelun edellä kuvattujen palvelujen kehittämiseksi.

Kuopiossa 5.10.2026

Allekirjoitukset:

Paula Saarelma	Minna Kivinen	Ulla Toivanen
Ken Lepponen	Olavi Järvinen	Paula Väänänen
Yrjö Järvinen	Heldi Eskelinen	Antti Leppälampi
Alttiin Sacki Mylly	Antti M.	Jyri J.
Riina Tyni	Sanna J.	Sanna M.
Työry Sävi	Olia Simpanen	Riina Merimäki
L.L.	Heidi	Tessa Ollik
M.	Jenni B.	Sami Kumpulainen
Ulla A. Tuori	Taru Arahinen	Tam Lindholm
Harkku Risti	Anna Mäkeläinen	Harri Väänänen
Atte Eskelinen	Piia Hed	Tim Sall
Marja Sipon	Etti M.	Petra Kaininen
Pia Geera	Ungi J.	Matti J.
Asa J.	Riina Lehto	Markus P.
Tina Neuvonen	Antti Järvinen	
Ungi J.	Antti Järvinen	

Zyfa bella
Leea Okmal

Wanda
Dm C

MARSA BEG